

Kærlighedens anaerobe zone

Historier for forrykte

Carsten Ploug Olsen

Ellys mørke hjerte

Måske er universet som en evig puls mellem udvidelse og sammentrækning, skabelse og tilintetgørelse, liv og død; som et hjerte.

Da Elly var ung blev hun og Tommy enige om, at der ingen hemmeligheder skulle være mellem dem. Ingen løgne. Da hun blev lidt ældre forstod hun, at netop *det* var en løgn. Lidt senere endnu, da hun havde lært at beskytte sit inderste, lærte hun, at hvis hun aldrig åbnede sig, døde hendes inderste af mangel på lys.

Og måske, tænkte hun, er det den grundliggende balance.

Nu - en vintereftermiddag mange år senere - sad hun i tusmørke i køkkenet og ventede på sin datter, Dina, og sine to børnebørn, Rasmus og Mie. Aftalen var at de skulle komme ved 17 tiden efter arbejde, og Elly havde bagt vaniljekranse og lavet kaffe og kakao.

Hun bladrede åndsfraværende i bogen foran hende, Karen Blixens, *Syv fantastiske fortællinger*, og så af og til ud af vinduet om de ikke snart ville komme.

Pludselig var de der. Det bankede på døren, og ind for Rasmus og Mie som to vinde fra hver sit verdenshjørne før hun selv kunne nå at åbne for dem, og begge børn fløj hende i favnen, og hun kyssede dem på håret og lo, og de lo, og var allerede i gang med at fortælle om dagen i *Sukkertoppen*, alt hvad de havde lavet og tegnet og leget i en stakåndet strøm af ord og latter.

Lidt efter kom også Dina ind. Dina var 31 og allerede skilt for anden gang. Hun fik børnene som ganske ung i sit første ægteskab. Det andet forblev barnløst, selv om både hun og Michael gerne ville have børn sammen.

En skygge.

Dinas søster, Maria, døde som kun 26 årig i en trafikulykke. Hun kørte uden at nogen kunne forklare hvorfor og helt alene på vejen på et lige stræk ind i et træ ved vejsiden og var død på stedet. Var hun faldet i søvn? Svarede hun på en sms eller talte i telefon og blev distraheret? Havde hun tabt noget og prøvede at samle det op?

Eller det frygtelige: *Det var med vilje.*

Den tanke for gennem Ellys hjerne, da hun hørte hvad der var sket.

Det var med vilje. Hun ville dø.

Måske ville hun beskytte hende og Dina og deres far mod det frygtelige. Men uvisheden gnavede. Skulle de sørge over det meningsløse eller rase mod den smerte hun havde forvoldt dem alle? Eller var hun uskyldig?

De kunne ikke vide det.

Men Maria havde været langt nede, da det skete. Hun var lige blevet skilt og havde kort forinden mistet sit tredje barn i en ufrivillig abort. Dennis havde sagt *jeg går, vi er blevet fremmede for hinanden* men det han mente var *du er blevet gold, jeg elsker dig ikke mere.*

Så var det et uheld, eller en ulykke?

De kunne ikke vide det. 26 år.

Elly besøger ofte graven og har gjort det længe. Så taler hun med Maria. Hvordan hun har det, hvad hun tænker, hvad hun skal huske og ikke må glemme. Hvad hun læser, hvad hun føler, hvad andre mennesker tænker og føler. Småting.

Men aldrig, aldrig spørger hun: Var det et uheld, eller ville du selv?

Hun tør ikke. For svaret er allerede inden i hende og hun prøver at afstøde det fra sit inderste som en livsfarlig infektion.

Det var med vilje. Hun ville dø.

Nu sidder hun og Dina og nyder kaffen og kagerne, og børnene tumler rundt inde i stuen. De er alene i køkkenet. Pludselig fyldes Ellys med en frygtelig ro, og ud ryger det af hende:

- *Hun ville selv.*

Dina ser desorienteret på hende.

- Hvad mener du? Hvem?

- Ikke noget. Det var bare noget jeg tænkte på. Det betyder intet.

Dina ler ad hendes distræete væsen. Og begynder at fortælle om hvordan de har planlagt julen, hende og børnene, og hvad hun, Elly, skal huske at tage med, og hvad børnene ønsker sig, og hvor dyrt det altid er.

- *Hun skulle ikke være blevet født!*

Igen ryger det ud af hende.

- Hvem, hvad, hvad er det du tænker på?

Marias pupiller trækker sig sammen et kort øjeblik, så udvider de sig i et bundløst mørke. Hun dækker for munden med hånden.

- Mor!

- At føde et barn, der ikke vil leve, hvad mener du om det? Hvis det for eksempel var Mie?

- Jeg ville gå i havet.

- Ja.

Maria skjuler ansigtet i hænderne. Elly tager en vaniljekrans til.

- Og alligevel skal vi leve.

- Ja.

- Men hvorfor? HVORFOR!!!

Døden

Jeg ved ikke om jeg egentlig skulle kalde denne novelle *Da verden blev tom* og skrive om min kones alt for tidlige død og det der fulgte, suset, ensomheden og friheden i glas, men jeg

distraheres hele tiden af forfatteren, der kigger mig over skulderen og uvægerligt trækker i en anden retning end den, jeg ønsker.

Når jeg vil til venstre, skriver han eller hun mig til højre, når jeg vil skåle med min datter ved hendes konfirmation, skriver forfatteren mig ud på kirkegården, hvor jeg sønderknust og halvt vanvittig ser ned i mørket, hvor min kone og kisten kastes til med jord, og jeg græder og griner fordi smerten er stor, og han påstår, at jeg får *begravelsesdepression*, og jeg griner og griner og kan ikke stoppe, og det hele er så uvirkeligt og virkelig uvirkeligt.

Jeg fornemmer forfatterens blik over skulderen og at han er lige så spændt på at se hvad der sker som jeg, og jeg tænker, at han må have en sygelig trang til og tendens imod det tragiske og ustoppelig gråd og lidelse, men jeg er så træt af at græde at jeg griner, vender blikket opad og ser ham sidde der, og jeg står ved min kones grav og griner, og præsten siger *af jord er du kommet, til jord skal du blive, af jord skal du igen opstå*, og måske lader forfatteren min kone genopstå om tre dage, hvis altså ikke lige det plot allerede er brugt, eller han lader hende, i et vemodigt tilbageblik, forvandle vand til vin, eller - mere realistisk - vin til vand, og jeg griner og griner, lad hende dog gå på vandet eller få lysende vinger som kan bære hende op fra det bundløse mørke hun svæver i...

Men da hun døde blev verden tom, og ingen trøst kunne nå ind til der, hvor det gør ondt, og smerten bliver ved, og den bliver ikke mindre, det er som om at hullet efter hende bliver større og større og det truer med at opsluge også mig, det hul som før var hende, hendes latter, hendes smil, hendes duft, åh, ja, den, og ingen kan erstatte hende, og derfor faldt jeg i hullet og mærkede suset, ensomheden og friheden i glas, verden der på en gang blev mere kold og mere klar, som at skære sig med barberkniven og det tager en helvedes tid før blodet holder op med at flyde fordi skæret er skarpt, og jeg står der ved graven og griner og griner, ustoppeligt, og alle tilstedeværende krummer tæer, hvilket jeg dog ikke kan se, for det er vinter og alle har støvler på, sorte, blankpudsede, og jeg griner og griner, og...

Kære forfatter, vil du ikke nok skrive mig 31 år tilbage i tiden, den tid og den dag og den time, hvor vi mødtes på stranden, og hun sagde hej, og jeg kunne med det samme dufte hende og vidste, at hende og ingen anden skulle det være, og videnskaben siger *feromoner* og at inden for 10 sekunder afgøres det, om det skal være os, og jeg kunne dufte dig allerede før jeg så dig, og jeg vendte mig om, og du sagde hej, og jeg så ind i dine duftende øjne og duftede dit smil, og det tog sgu ikke 10 sekunder men nul komma nul komma dut, og nu ligger du der i kisten, og præsten skovler og skovler som ville han grave ned til helvede, hold op, grav hende fri eller lad mig hoppe ned til hende, lad mig opsluges, lad mig endnu en gang dufte din nakke og din sved og dit smil.

Du fremturer, du skriver smerten frem så det hviner i tænderne og himlen bliver sort, hvorfor ikke skrive, at det regner, eller endnu bedre, det sner, og det er 45 graders frost, og jeg står ved en kiste i Rusland, det er vinter, og jeg griner og griner, det er vinter i Moskva, og du ligger der, og præsten skovler, han bliver aldrig træt, og jeg har lyst til at vappe ham et par og give ham en kæberasler, hvad ligner det at skovle jord på en død blomst, i håb om at den igen skal spire, og du er frøet der skal i jorden og dø for at bære frugt og præsten skovler og jeg griner, kære forfatter, skriv os sammen til Lanzarote for 11 år siden, se, din brune krop og jeg skæver til din mave, dit skød, dit bryst og dine øjne, og jeg dufter hav og tang og jeg vil have dig, og du vil have mig, men nej, forfatteren skriver mig nu til Rusland, en by i Rusland, hvorfor ikke Moskva, og når jeg vil til venstre skriver du mig til højre, og når jeg vil danse, skriver du mig ud til min kones grav, og præsten siger *af jord er du kommet, til jord skal du blive, af jord skal du igen opstå*, og hvorfor ikke på fredag, længere kan jeg ikke trække den.

Kære forfatter, for sidste gang, lad mig igen mærke hendes duft, mærke hendes slanke krop der smiler i mørket som duften af skjulte blomster, og udenfor synger nattergalen, og jeg drømmer om dig hver nat, og når jeg vågner er mit sengetøj gennemblødt, og jeg ved ikke om det er angst eller sorg, men *en ting* ved jeg, jeg kan ikke leve uden dig, og jeg har mareridt, jeg griner ved din kiste og græder om natten uden jeg ved det, jeg kan ikke huske mine drømme, men din duft husker jeg, og det er den jeg dufter i mørket når jeg vågner badet i sved eller tårer, jeg kan ikke leve uden dig, jeg kan ikke leve.

Kære forfatter, jeg bønfalder dig, lad hende opstå, senest på fredag, eller i morgen, lad hende gå på vandet hen til mig, hjem til mig, læg hende i jorden, okay, hvis det ikke kan være anderledes,

men skovl hende ikke til på den måde, lad nu være, hører du, læg hende i jorden, okay så, men lad hende gro frem igen, vandet og næret af min sved eller tårer eller længsel eller inderste tanke som nu er et hul, det præsten skovler til, det hul der blev verden da du døde, det hul med din form, som et tomt hjerte, det hul jeg nu uden modstand lader mig falde i, det hul jeg ser verden gennem, et tomt hjerte, den afgrund jeg råber i og ekkoet der kun er min egen stemme, ikke din, og tomheden som intetheden i et spejl i et forladt slot, og da jeg var barn sagde de, at hvis du graver dybt nok, når du ned til kineserne, og måske er du i virkeligheden kineser og lever nu i Kina, og jeg råber og jeg falder og falder...

Den anden side

Som man vil se har jeg visse problemer med hovedkarakteren i denne historie. Jeg havde tænkt at åbne med karakteren Jens, der sidder og grubler over noget som vi ikke ved hvad er i nogenlunde samme positur som Rodins *Tænkeren*, men aldrig så snart har jeg sat mig ved tasterne, før Jens kaster sin mørkebrune læderjakke på og forsvinder ud af det værelse han sidder i og med raske skridt går ned på gaden og hen til cafeen om hjørnet. Der bestiller han en kop kaffe og lader tænker være tænker. Han ser på damer.

Jeg vil så gerne have ham til at forholde sig til hans kones for tidlige død i stedet for at benægte og fortrænge og tage ud at danse eller skråle fuldmandsviser i den sene, lune, duftende sommernat, hvor man nu og da hører en kvinde le højt, en lavmælt forbandelse der hvæses mod gud ved hvem, og alle de ting, der nu engang hører sommeren og lyset til.

Jeg forsøger et kompromis og skriver ham til Rusland, men han nægter at gå rundt i Moskva om vinteren i 45 graders kulde, så jeg skriver ham hen på en strand ved Odessa, hvor han står og vejrer som en hund eller hjort i brunst, hans øjne svømmer let, som har han lige drukket to stærke øl og ikke kun den ene kop kaffe vi blev enige om.

Rundt om hjørnet kommer en kvinde, og det er helt tydeligt hende, han dufter i mørket som en endnu uplukkert rose, der dufter for alle, men kun er for ham.

- Hej, siger hun, men her protesterer Jens og påstår, som man her ser, at han mødte Rosa på stranden ved Risskov, og ikke i en by i Rusland, og at det godt nok var sommer, men at han overhovedet ikke har drukket øl eller anden form for stærke drikke. Dem rører han, siger han som man her kan se, slet ikke. Han foretrækker at være klar i hovedet og klar til hende.

Hun bevæger sig med vuggende skridt hen ad stranden, og går så ud i bølgerne, og Jens ser længselsfuldt efter hende, og han prøver at skjule en stærk erektion bag avisen han holder i hånden. Rosa vender sig halvt om mod ham, idet hun sjasker havvand på brystet og smiler. Så stiger hun op af havet igen som født af skum, og går hen mod ham. Hun skærmer blikket for den stærke sol som kom den fra ham og ingen anden.

- Hvad med din kone, spørger jeg, husker du hende? Husker du ikke hvor smertefuldt det var, da hun døde, og du var kun 35 og hun 33 og livet var pludselig bag jer og ikke foran jer, og I skulle have børn og leve lykkeligt til...

- Det er min kone, din idiot, hvæser han, - det her er sådan cirka sådan vi mødtes. Har du glemt det? Er du blevet checket for demens for nylig?

- Hm. Det kan jeg faktisk ikke huske. Hvem er du forresten. Jeg er lige midt i en historie.

- Jeg hedder Jens, og jeg anklager dig hermed for vanrøgt af fiktive personer, som kunne være virkelige. Du skriver mig hele tiden ud på den forbandede kirkegård, mens jeg i virkeligheden befinder mig på stranden ved Risskov, eller, som kompromis, Odessa, men i hvert fald har jeg lige set og ikke mindst duftet en vidunderlig kvinde, som er min og ingen andens, og nu har jeg stået...

- Nå nå, godt ord igen. Men hvad vil du med hende? Husker du ikke din k...

- Nu igen! Dette er Rosa og sammen vil vi lige om lidt opleve vores livs dejligste og lykkeligste øjeblik, og så bryder du ind og...
- Jens, jeg trækker stikket. Du er ikke værdig til at optræde i denne historie. Du skulle nu sidde som Rodins *Tænkere* og gruble over livet og døden eller noget andet vigtigt, og så står du der på stranden ved Risskov eller Odessa med stådreng og dufter til kvinder der stiger tilfældigt af havet, og du drømmer om liv og lykke, mens din kone ligger i jorden eller snart kommer til det, og du ved intet om noget som helst og du ved ikke hvad det vil sige at tænke, og dine næsefløje vibrerer og hun smiler og der er varmt og asfalten smelter og luften flimrer og I køber måske en is, måske en pølse, måske en øl eller en cola og hvem tror du egentlig du er?! Derfor, Jens, trækker jeg stikket og slutter historien *her*.

Elly bryder ud af værket

Husker du Elly?

Det sidste jeg så eller rettere hørte til hende før hun forlod min tanke og ud i hænderne til tastaturet og videre ud i verden, var en svada som jeg påhørte med ro og resignation:

- Hvad bilder du dig ind sådan at trampe ind i mit inderste og offentliggøre jeg ved ikke hvad som ikke kommer nogen ved andre end Dina, Rasmus, Mie og jeg. Har du selv børn? Nej, vel! Hvorfor skriver du ikke hellere om mine lykkelige øjeblikke, som for eksempel da jeg besøgte Dina på hospitalet efter at hun havde født Mie, og jeg så morens, min datters, blide og lykkelige smil og jeg duftede Mie i al sin dejlighed?

Jeg siger mere om dig end du om mig. Du tror du er så klog, og du forstår ikke de hemmeligheder ethvert menneske nødvendigvis må holde for sig selv for at leve og overleve, du kender ikke hjertets aneorobe zone, du vader ind med store sorte støvler i sandhedens eller dit vanvids navn, men det hele er løgn og latin. Du forstår ikke, at nogle sandheder bliver til løgn, når de siges, nogle ting er så sarte og skrøbelige, at de dør ved kontakt med jordens atmosfære.

- Om det man ikke kan tale, derom bør man tie, som skrevet står, også her, og det er sandt. Nu vil jeg ikke længere være en del af din fiktive verden, dine fantasier, dine sandheder som er løgne, dine håb, din længsel, gem dem til en anden, eller bedre hold dem for dig selv. Jeg går. Nu.

Jeg ser ud ad vinduet og ser en ældre kvinde langsomt gå forbi, fuld af værdighed, med rank ryg men også med en let bøjning af nakken, som kunne tyde på gammel sorg som har overlevet i hjertets inderste i mange år og som endnu farver ansigtet en anelse gråt og gør øjnene en anelse skarpe og brændende. Uvægerligt flyttes blikket fra det grå og op til dette intense blik, som kunne være enhvers eller ingens eller mit eller dit.